Lietas arhīva Nr. A42-02227-18/3
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:1221.A420222718.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 21.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M.Miķelsone,

piedaloties pieteicējas Veselības ministrijas pilnvarotajam pārstāvim Raimondam Osim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc Veselības ministrijas pieteikuma par 2011.gada 19.augustā studiju līguma Nr.11-49/2011/001750 izpildi un pienākuma uzlikšanu /pers. B/ atmaksāt rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 16 293,97 *euro*.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 19.augustā starp Veselības ministriju (turpmāk – Ministrija) un /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) noslēgts studiju līgums Nr.11-49/2011/001750 par studijām valsts budžeta finansētajās vietās (*lietas 7.?8.lapa*) (turpmāk – Līgums).

Ar Rīgas Stradiņu universitātes 2016.gada 22.novembra rīkojumu Nr.11?6/291/2016 atbildētāja atskaitīta no studējošo skaita par studiju neatsākšanu pēc akadēmiskā atvaļinājuma ar 2016.gada 11.novembri (*lietas 11.lapa*).

Ar Ministrijas 2018.gada 20.jūnija lēmumu Nr.01?23.3/2875 uzlikts par pienākumu atbildētājai atmaksāt rezidenta apmācībai izlietotos valsts budžeta līdzekļus par kopējo summu 16 293,97 *euro* (*lietas 14.?16.lapa*) (turpmāk – Lēmums).

Atbildētāja naudas līdzekļus Ministrijai nav atmaksājusi.

[2] Ministrija vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par studiju līguma izpildes pareizību un pienākuma uzlikšanu atbildētājai atmaksāt Ministrijai atbildētāja rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 16 293,97 *euro* (*lietas 3.?5.lapa*). Pieteikums pamatots, norādot turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Ārstniecības likuma 57.pants noteic, ka rezidentu sadales kārtību un rezidentūras finansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Atbilstoši konkrētajā brīdī spēkā esošo Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumu Nr.972 „Rezidentu sadales un rezidentūras finansēšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.972) 11.punktam, ja rezidents pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai apmācību rezidentūrā pārtrauc no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, Ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu šo noteikumu 5.4.2.apakšpunktā paredzētajā kārtībā. Savukārt Noteikumu Nr.972 5.4.2.apakšpunkts noteica, ka rezidents piecu gadu laikā sedz ar apmācību saistītos izdevumus, ja viņš pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai pārtrauc apmācību rezidentūrā augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā ieskaitot valsts budžeta ieņēmumos ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas.

[2.2] Ministrija 2016.gada 19.decembrī saņēma Rīgas Stradiņa universitātes 2016.gada 19.decembra paziņojumu Nr.3.?12/354/2016 "Par izmaiņām rezidentu skaitā", kam klāt pievienots atskaitīto rezidentu apmācībai piešķirtā finansējuma aprēķins, no kura savukārt izriet, ka atbildētājas apmācībai piešķirtais finansējums (bez rezidenta atlīdzības) sastāda 16 293,97 *euro*.

[2.3] Spēkā esošo Ministru kabineta 2011.gada 30.augusta noteikumu Nr.685 „Rezidentu sadales un rezidentūras finansēšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.685) 41.punkts noteic, ka persona, kura uzsākusi rezidentūras studijas līdz 2011.gada 30.augustam, pēc rezidentūras beigšanas turpmākos trīs gadus strādā Latvijas Republikas teritorijā ārstniecības iestādē, kura ir noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu vai kura veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ārpus Rīgas. Ja persona nepilda šajā punktā minētās prasības, nesekmīgi apgūst apmācības programmu vai pārtrauc apmācību rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, tā atmaksā saņemtos valsts budžeta līdzekļus saskaņa ar augstskolas un attiecīgās personas noslēgtā līguma nosacījumiem. Ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā atmaksājot ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoti valsts budžeta līdzekļu summas. Pēc maksājuma saņemšanas Ministrija atmaksātos valsts budžeta līdzekļus ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

2017.gada 20.jūnijā Ministrija ierakstītā pasta sūtījumā atbildētājai nosūtīja Lēmumu uz Līgumā norādīto adresi.

Līdz šim brīdim atbildētāja nekādus naudas līdzekļus Ministrijai nav atmaksājusi.

[3] 2018.gada 26.jūnijā atbildētājai uz tās deklarēto dzīvesvietas adresi ierakstītā pasta sūtījumā tika nosūtīts lēmums par administratīvās lietas ierosināšanu un pieteikuma noraksts, aicinot atbildētāju sniegt paskaidrojumus tiesai par pieteikumu (*lietas 20.lapa*). Atbildētāja paskaidrojumus par pieteikumu Administratīvajai rajona tiesai nav sniegusi.

[4] 2018.gada 28.novembrī atbildētājai uz tās deklarēto dzīvesvietas adresi tika nosūtīta pavēste ar aicinājumu ierasties uz tiesas sēdi 2018.gada 12.decembrī (*lietas 24.lapa*). Atbildētāja uz tiesas sēdi neieradās, nepaziņojot tiesai par neierašanās iemesliem. Tiesa atbildētājas neierašanos uz tiesas sēdi atzina par neattaisnotu un nolēma lietu izskatīt bez viņas klātbūtnes.

Tiesas sēdē Ministrija uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot Ministrijas tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir apmierināms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Ministrija norāda, ka atbildētāja nepilda Līguma 3.11.apakšpunktu, kas noteic, ka, ja studiju programmas īstenošana saistīta ar medicīnas un/vai veselības aprūpes nozari, studējošais apņemas iepazīties un studiju laikā ievērot attiecīgo nozari reglamentējošos normatīvos aktus. Šis Līguma punkts uzliek par pienākumu rezidentam iepazīties arī ar Noteikumiem Nr.972 un Noteikumiem Nr.685 un izpildīt saistības attiecībā uz valsts budžeta līdzekļu atmaksu, ņemot vērā, ka studijas ir pārtrauktas no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ.

Tādējādi, lai izvērtētu jautājumu par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izpildīt Līguma 3.11.apakšpunktu un atmaksāt par viņas rezidentūru izlietotos valsts budžeta līdzekļus, nepieciešams konstatēt, ka atbildētāja minēto līguma punktu nav izpildījusi.

[7] Ārstniecības likuma 57.pants noteic, ka rezidentu uzņemšanas, kā arī sadales kārtību un rezidentūras finansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Līguma noslēgšanas laikā spēkā esošo Noteikumu Nr.972 11.punkts noteica, ja rezidents pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai apmācību rezidentūrā pārtrauc no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, Ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu šo noteikumu 5.4.2.apakšpunktā paredzētajā kārtībā.

Savukārt Noteikumu Nr.972 5.4.2.apakšpunkts noteica, ka rezidents piecu gadu laikā sedz ar apmācību saistītos izdevumus, ja viņš pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai pārtrauc apmācību rezidentūrā augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā ieskaitot valsts budžeta ieņēmumos ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas.

Savukārt šobrīd spēkā esošo Noteikumu Nr.685 (*spēkā no 2011.gada 1.septembra*) 41.punkts noteic, ka persona, kura uzsākusi rezidentūras studijas līdz 2011.gada 30.augustam, pēc rezidentūras beigšanas turpmākos trīs gadus strādā Latvijas Republikas teritorijā ārstniecības iestādē, kura ir noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu vai kura veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ārpus Rīgas. Ja persona nepilda šajā punktā minētās prasības, nesekmīgi apgūst apmācības programmu vai pārtrauc apmācību rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, tā atmaksā saņemtos valsts budžeta līdzekļus saskaņā ar augstskolas un attiecīgās personas noslēgtā līguma nosacījumiem. Ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā atmaksājot ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas. Pēc maksājuma saņemšanas Ministrija atmaksātos valsts budžeta līdzekļus ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

Tādējādi tiesa secina, ka minētās tiesību normas personai, kura pārtrauc mācības rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, uzliek pienākumu atmaksāt šīs personas rezidentūras studijām saņemtos valsts budžeta līdzekļus.

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka Līgums noslēgts 2011.gada 19.augustā par studijām valsts budžeta finansētajās vietās (*lietas 7.?8.lapa*).

Ar Rīgas Stradiņu universitātes 2016.gada 22.novembra rīkojumu Nr.11?6/291/2016 atbildētāja atskaitīta no studējošo skaita par studiju neatsākšanu pēc akadēmiskā atvaļinājuma ar 2016.gada 11.novembri (*lietas 11.lapa*).

Ministrija 2018.gada 20.jūnijā pieņēma Lēmumu uzlikts par pienākumu atbildētājai atmaksāt rezidenta apmācībai izlietotos valsts budžeta līdzekļus par kopējo summu 16 293,97 *euro*, nosakot atmaksas grafiku atbilstoši Noteikumu Nr.685 nosacījumiem (*lietas 14.?16.lapa*).

Ministrija Lēmumu atbildētajai nosūtīja ierakstītā pasta sūtījumā uz atbildētājas Līgumā norādīto adresi (*lietas 17.lapa*).

Vienlaikus no lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pēc Lēmuma nosūtīšanas no atbildētājas nekāda rīcība, lai izpildītu Līguma 3.11.apakšpunktā noteikto pienākumu, nesekoja.

[9] Tiesa secina, ka Lēmums par izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu kā iestādes darbība Līguma izpildes ietvaros pieņemts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Tiesa arī nekonstatē, ka atmaksājamo finanšu līdzekļu apmērs būtu noteikts patvaļīgi. Tas atbilst faktiski iztērētajiem līdzekļiem par atbildētājas apmācību.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Ministrija, izvērtējot atbildētājas rīcību, pamatoti ir konstatējusi, ka atbildētāja nepamatoti nepilda Līguma prasības, un tādējādi ir iestājies šā līguma 3.11.apakšpunktā noteiktais rezidentūras studiju programmai iztērēto valsts budžeta līdzekļu atmaksāšanas pienākums.

[10] Ņemot vērā, ka atbildētāja ne Ministrijai, ne tiesai nav izteikusi savus argumentus vai iebildumus pret pieteikumu, tiesai nav iespējams tos izvērtēt.

[11] Pastāvot šādiem iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbildētāja Līgumu nav izpildījusi un viņai uzliekams pienākums to izpildīt, proti, atmaksāt viņas rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 16 293,97 *euro*.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tiesa konstatē, ka Ministrija par lietas ierosināšanu tiesā ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* apmērā (*lietas 6.lapa*).

Ievērojot to, ka Ministrijas pieteikums ir apmierināms, no atbildētājas par labu Ministrijai piespriežama pieteicējas samaksātā valsts nodeva 30 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.?251.pantu, 256.[1] panta ceturto daļu un 289.?291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt Veselības ministrijas pieteikumu.

Uzlikt par pienākumu /pers. B/, /personas kods/, pareizi izpildīt 2011.gada 19.augustā noslēgto studiju līguma Nr.11-49/2011/001750 3.11.apakšpunktu un atmaksāt Veselības ministrijai /pers. B/ rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 16 293,97 *euro* Veselības ministrijas 2018.gada 20.jūnija lēmumā Nr.01?23.3/2875 noteiktajā kārtībā.

Piespriest no /pers. B/, /personas kods/, /adrese/, par labu Veselības ministrijai tās samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M.Miķelsone